

KOMISSION PÄÄTÖS,**annettu 6 päivänä heinäkuuta 2010,****valtiontuesta C 34/08 (ex N 170/08), jonka Saksa aikoo myöntää Deutsche Solar AG:lle***(tiedoksiannettu numerolla K(2010) 4489)***(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)****(2011/4/EU)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾

sekä katsoo seuraavaa:

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin 26 päivänä elokuuta 2008 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa tuesta.

(5) Saksa pyysi 7 päivänä elokuuta 2008 (A/16575) ja 26 päivänä syyskuuta 2008 (A/19789) päivätyillä kirjeillä pidennystä huomautusten esittämiselle asetettuun määräaikaan. Komissio vastaanotti Saksan huomautukset 31 päivänä lokakuuta 2008 (A/22972) ja 2 päivänä joulukuuta 2008 (A/25961). Komissio ei ole saanut huomautuksia kolmansielta.

(6) Saksa toimitti komissiolle lisätietoja kirjeillä, jotka on päivätty 7 päivänä huhtikuuta 2009 (A/8226), 29 päivänä toukokuuta 2009 (A/13120), 4 päivänä joulukuuta 2009 (A/25461), 17 päivänä joulukuuta 2009 (A/26433), 12 päivänä tammikuuta 2010 (A/550), 26 päivänä huhtikuuta 2010 (A/7045), 14 päivänä toukokuuta 2010 (A/8206) ja 10 päivänä kesäkuuta 2010 (A/9628).

(7) Komission edustajat tapasivat Saksan ja investoijan edustajat 12 päivänä lokakuuta 2009 Berliinissä.

1. MENETTELY

(1) Saksa ilmoitti 28 päivänä maaliskuuta 2008 tehdyllä sähköisellä ilmoituksella, joka kirjattiin komissiossa vastaanotetuksi samana päivänä, alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa vuosille 2007–2013 ⁽²⁾, jäljempänä 'aluetukisuuntaviivat', vahvistetun yksittäistä ilmoitusta koskevan velvoitteen mukaisesti aikomuksestaan myöntää Deutsche Solar AG:lle aluetukea suureen investointihankkeeseen, joka koskee aurinkokennien tuotantolaitoksen rakentamista Freiburgiin (Saksin osavaltio, Saksa).

(2) Komission yksiköiden ja Saksan edustajat tapasivat 27 päivänä helmikuuta 2008 ja 25 päivänä kesäkuuta 2008. Komissio pyysi lisätietoja 28 päivänä toukokuuta 2008 päivätyllä kirjeellä ja lähetti tietopyynnön 10 päivänä kesäkuuta 2008. Saksa toimitti lisätietoja 16 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(3) Komissio ilmoitti Saksalle 16 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä (K(2008) 3507 lopullinen) päätöksensä aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely.

2. TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAAUS**2.1 Toimenpiteen tavoite**

(8) Tukitoimenpiteellä pyritään edistämään alueellista kehitystä. Investointi toteutetaan Itä-Saksassa Saksin osavaltiossa sijaitsevassa Freibergin kaupungissa, joka on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen tukialue.

(9) Saksan aikomuksena on myöntää Deutsche Solar AG:lle, jäljempänä 'DS', alueellinen investointituki aurinkokennien tuotantolaitoksen rakentamista varten. Ilmoitetun investoinnin tukikelpoiset kustannukset ovat yhteensä 350 miljoonaa euroa (nimellisarvo).

⁽¹⁾ EUVL C 217, 26.8.2008, s. 19.

⁽²⁾ EUVL C 54, 4.3.2006, s. 13.

⁽³⁾ Ks. alaviite 1. Päätökseen tehtiin oikaisu 28 päivänä huhtikuuta 2009 (julkaistu EUVL C 203, 28.8.2009, s. 11).

2.2 Tuensaaja

- (10) Taloudellisen tuen saaja on DS, joka valmistaa kiteisiä piiaurinkokiekkkoja. DS on SolarWorld AG:n, jäljempänä 'SW', kokonaan omistama tytäryhtiö. Maailmanlaajuisuutta toimintaa harjoittavalla SW-konsernilla on tuotantolaitoksia Saksassa, Yhdysvalloissa ja Etelä-Koreassa, ja sen toiminnassa yhdistyvät aurinkoenergian arvoketjun kaikki vaiheet raaka-aineesta (pii) valmiisiin aurinkoenergiälaitteisiin. SW-konserni valmistaa aurinkokiekkkoja, aurinkokennoja ja aurinkomoduuleja, mutta ei integroitua aurinkoenergiajärjestelmiä⁽⁴⁾. Vuonna 2009 SW-konserni työllisti 2 000 työntekijää, ja sen konsolidoidut tulot olivat yli miljardi euroa.
- (11) Ilmoitetun investointihankkeen kohteena olevan Itä-Freibergiin suunnitellun tuotantolaitoksen lisäksi DS:llä on jo kaksi muuta tuotantolaitosta Freibergissä (yksi Etelä-Freibergissä sijaitsevassa teollisuuspuistossa ja yksi Freiberg-Saxonia -teollisuuspuistossa). Tuotantolaitosten etäisyys toisistaan on noin 5–6 kilometriä. Vuonna 2007 DS:n liikevaihto oli 318 miljoonaa euroa. DS työllisti 770 työntekijää vuonna 2008. Muita SW-konsernin kokonaan omistamia tytäryhtiöitä Freibergissä ovat Deutsche Cell GmbH (aurinkokennojen tuotanto), Solar Factory GmbH (aurinkomoduulien tuotanto), Sunicon AG (piin kierrätys), SolarWorld Innovations GmbH (T&K) ja SolarWorld Solicium GmbH (piin tuotanto). SW omistaa lisäksi 49 prosenttia freibergiläisestä yrityksestä JSSi GmbH (piin tuotanto), joka on yhteisyritys Evonik Degussa GmbH:n kanssa.

2.3 Hanke

2.3.1 Ilmoitettu hanke (Itä-Freiberg)

- (12) Saksa on ilmoittanut tuesta DS:n suurelle investointihankkeelle, joka koskee monikiteisten aurinkokiekkkojen uuden tuotantolaitoksen rakentamista Itä-Freibergiin. Uuden tuotantolaitoksen suunniteltu nimellinen vuosikapasiteetti on 500 MWp⁽⁵⁾.
- (13) Hanke käynnistettiin 18 päivänä joulukuuta 2007. Se on määrä saada päätökseen vuonna 2010, ja täysi tuotantoteho on tarkoitus saavuttaa vuoden 2010 loppuun mennessä.

⁽⁴⁾ SW-konserni ei valmista eikä myy aurinkoenergiajärjestelmiä. Sillä on kuitenkin 29 prosentin omistusosuus Solarparc AG:stä, jonka päätoimiala on aurinkoenergiajärjestelmien valmistaminen ja asentaminen. Koska kyse on ainoastaan vähemmistöosakkuudesta, Solarparc AG:tä ei otettu huomioon arvioitaessa markkinoita tässä valtiotukiasiassa.

⁽⁵⁾ Yksi MWp vastaa 1 000 000 watin huipputehoa (Wp). Huipputeho on aurinkokennojen ja aurinkopaneelien tehokkuuden (nimellistehon) mittayksikkö. Tämä mittayksikkö on aurinkosähköalalla tavallinen aurinkopaneelien tehon vertailumittayksikkö, ja se kuvaa paneelien nimellistehoa vakiotestausolosuhteissa.

- (14) DS:n toimittamien tietojen mukaan hanke luo suuresta työttömyydestä kärsivällä alueella suoraan vähintään 130 työpaikkaa ja välillisesti yhtä monta työpaikkaa.

2.3.2 Aikaisemmat hankkeet (Etelä-Freiberg)

- (15) Ilmoituksen tekoajankohtana Saksa antoi komissiolle tietoja suunnitellusta tuesta DS:n toiselle investoinnille (P3-hanke Etelä-Freibergissä), joka oli määrä aloittaa lähes samanaikaisesti ilmoitetun hankkeen kanssa (1 päivänä syyskuuta 2007) ja jossa oli kyse olemassa olevan aurinkokiekkkojen tuotantolaitoksen laajentamisesta 350 MWp:stä 500 MWp:hen. Hankkeen tukikelpoiset kustannukset olivat 49 miljoonaa euroa (nimellisarvo). Saksa aikoi myöntää tälle investoinnille aluetukea 14 miljoonaa euroa. Tälle hankkeelle myönnettävä tuki kuitenkin peruttiin, ja Saksa ilmoitti komissiolle muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen, että hankkeelle ei ollut maksettu tukea eikä sille myönnettäisi tulevaisuudessaan tukea.
- (16) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen Saksa ilmoitti komissiolle tuesta, joka oli myönnetty yhdelle DS:n investointihankkeelle ennen edellä mainittua P3-hanketta ja joka oli myös alkanut kolmen vuoden sisällä (1 päivänä kesäkuuta 2006) ilmoitetun Itä-Freibergin investointihankkeen alkamisesta. Tämä P2-hanke koski olemassa olevan aurinkokiekkkojen tuotantolaitoksen aikaisempaa laajentamista (270 MWp:stä 350 MWp:hen). Tuen nimellismäärä oli 16 905 000 euroa ja tukikelpoisten kustannusten nimellismäärä 49 995 991 euroa. Tuki myönnettiin vuonna 2006 voimassa olleiden tukiohjelmien nojalla⁽⁶⁾.

2.4 Oikeusperusta

- (17) Tuki ilmoitetulle Itä-Freibergin hankkeelle on tarkoitus myöntää olemassa olevan tukiohjelman nojalla suorana avustuksena ja investointitukena.
- (18) Suora avustus myönnetään alueellisia elinkeinorakenteita edistävän yhteisen tukiohjelman 36. puitesuunnitelman⁽⁷⁾, jäljempänä 'puitesuunnitelma' perusteella.

⁽⁶⁾ Asiassa N 642/02 – Kunnallisen elinkeinoinfrastruktuurin laajentaminen "Alueellisia elinkeinorakenteita edistävän yhteisen puiteohjelman" II osan 7 kohdan mukaisesti – 1 päivänä lokakuuta 2003 tehty komission päätös (EUVL C 284, 27.11.2003, s. 5) ja asiassa N 142a/04 – Laki investointitukista vuonna 2005 – vakiosäännöt – 19 päivänä tammikuuta 2005 tehty komission päätös (EUVL C 235, 23.9.2005, s. 3) sekä hyväksytty tukiohjelma XR 6/2007 – Investitionszulagengesetz 2007 (EUVL C 41, 24.2.2007, s. 9).

⁽⁷⁾ Perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta kansalliseen alueelliseen investointitukeen 24 päivänä lokakuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1628/2006 (aluetukia koskeva ryhmäpoikkeusasetus; EUVL L 302, 1.11.2006, s. 29) 8 artiklan mukaisesti Saksa on toimittanut komissiolle myönnettävästä tuesta tiivistelmän, joka on kirjattu numerolla XR 31/2007 (EUVL C 102, 5.5.2007, s. 11).

- (19) Investointituki myönnetään vuoden 2007 investointitukilain (*Investitionszulagengesetz 2007*) ⁽⁸⁾ ja sen seuraajan *Investitionszulagengesetz 2010* ⁽⁹⁾ nojalla.

2.5 Investointikustannukset

- (20) Ilmoitetun Itä-Freibergin hankkeen tukikelpoiset investointikustannukset ovat nimellismäärältään yhteensä 350 000 000 euroa. Ne jakautuvat eri vuosille seuraavasti:

(euroa)				
	2008	2009	2010	Yht.
Tukikelpoiset kustannukset	136 000 000	164 000 000	50 000 000	350 000 000

2.6 Hankkeen rahoitus

- (21) DS rahoittaa ilmoitetun Itä-Freibergin hankkeen haetun tuen lisäksi omilla varoillaan ja (pankki)lainalla. Eri lähteistä tulevan rahoituksen nimellismäärät ovat seuraavat:

(euroa)	
Lähde	Määrä
Omat varat	[...] (*)
Puitesuunnitelman nojalla myönnetty tuki ja investointituki	45 395 000
Pankkilaina (ei valtiontakausta)	[...]
Yhteensä	350 000 000

(*) Liikesalaisuus.

2.7 Sovellettavat aluetuen enimmäisintensiteetit

- (22) Freiberg (Saksin osavaltiossa) sijaitsee SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua tukialueella. Aluetukisuuntaviivojen ja ilmoitusajankohtana voimassa olleen Saksan aluetukikartan ⁽¹⁰⁾ mukaan suurille yrityksille tällä alueella myönnettäviin tukiin sovelletaan 30 prosentin enimmäisintensiteettiä (bruttoavustusekvivalenttina).

2.8 Tuen määrä ja tuki-intensiteetti

- (23) Tuensaaja haki ilmoitetulle hankkeelle tukea 17 päivänä elokuuta 2007. Saksa ilmoitti 22 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä kirjeellä tuensaajalle hankkeen olevan tukikelpoinen. Saksa vakuutti, että se ei myönnä tukea ennen komission hyväksyntää eikä ylitä tuen hyväksyttyä enimmäismäärää.
- (24) Saksa oli alun perin ilmoittanut DS:n Itä-Freibergin investointihankkeelle myönnettävästä 48 miljoonan euron nimellismääräisestä aluetuesta. Komissio aloitti kuitenkin tuesta muodollisen tutkintamenettelyn, koska sen mielestä oli mahdollista, että ilmoitettu hanke on katsottava yhdeksi ainoaksi investointihankkeeksi aikaisemmin tukea saaneen Etelä-Freibergin hankkeen kanssa (aluetukisuuntaviivojen 60 kohta), ja koska se pelkäsi, että ilmoitettu tuki-intensiteetti ylittyy sen vuoksi (aluetukisuuntaviivojen 67 kohdan mukainen alentamismenettely).

⁽⁸⁾ Asetuksen (EY) N:o 1628/2006 8 artiklan mukaisesti Saksa on toimittanut myönnettävästä tuesta tiivistelmän, joka on kirjattu numerolla XR 6/2007 (EUVL C 41, 24.2.2007, s. 9).

⁽⁹⁾ Tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti 6 päivänä elokuuta 2008 annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus, EUVL L 214, 9.8.2008, s. 3) 9 artiklan mukaisesti Saksa on toimittanut komissiolle myönnettävästä tuesta tiivistelmän, joka on kirjattu numerolla XR 167/2007 (EUVL C 280, 20.11.2009, s. 7).

⁽¹⁰⁾ Saksan aluetukikarttaa vuosina 2007–2013 koskevassa asiassa N 459/06 8 päivänä marraskuuta 2006 tehty komission päätös (EUVL C 295, 5.12.2006, s. 6).

- (25) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen Saksa ilmoitti komissiolle, että se on peruuttanut tuen Etelä-Freibergissä toteutettavalle P3-hankkeelle. Lisäksi Saksa pienensi DS:n Itä-Freibergin hankkeelle ilmoitetun tuen 40 364 760 euroon (nykyarvo ⁽¹¹⁾), mikä vastaa 12,97 prosentin tuki-intensiteettiä (bruttoavustusekvivalenttina). Tarkoituksena oli rajoittaa ilmoitetun hankkeen ja kolmen vuoden sisällä toteutettujen aikaisempien hankkeiden P2 ja P3 tukikelpoisiin kokonaiskustannuksiin (nykyarvo 402 865 942 euroa) myönnetty kokonaisuutena yhden ainoan investointihankkeen tapauksessa sallittuun enimmäismäärään (nykyarvo 55 749 652 euroa – bruttoavustusekvivalentti 14,06 prosenttia).

2.9 Yleiset velvoitteet

- (26) Saksa on luvannut komissiolle, että se
- toimittaa kahden kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä jäljennöksen tuen myöntävän viranomaisen ja tuensaajan allekirjoittamasta tukisopimuksesta,
 - toimittaa väliraportin (tiedot maksetuista tukimääristä, tukisopimuksen täytäntöönpanosta tai samassa sijaintipaikassa/tuotantolaitoksessa aloitetuista muista investointihankkeista) viiden vuoden välein siitä alkaen, kun komissio hyväksyy tuen,
 - toimittaa yksityiskohtaisen loppuraportin kuuden kuukauden kuluessa viimeisen tukierän maksamisesta ilmoitetun maksuaikataulun mukaisesti.

3. SYYT MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISELLE

- (27) Päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tarkasteltavana olevassa asiassa komissio ilmaisi epäilevänsä sitä, soveltuuko tuki sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja aluetukisuuntaviivojen nojalla.
- (28) Jotta estettäisiin suuren investointihankkeen keinotekoinen jakaminen osahankkeisiin aluetukisuuntaviivojen määräysten soveltamisen välttämiseksi, suuri investointihanke katsotaan aluetukisuuntaviivojen 60 kohdan mukaan "yhdeksi ainoaksi investointihankkeeksi", kun alkuinvestoinnin toteuttaa yksi tai useampi yritys kolmen vuoden ajanjakson aikana ja kun se muodostuu käyttöomaisuudesta, jota ei voida jakaa osiin taloudellisesti kannattavasti.
- (29) Aluetukisuuntaviivojen alaviitteessä 55 todetaan, että sen arvioimiseksi, onko alkuinvestoinnin taloudellinen jakaminen mahdotonta, komissio ottaa huomioon teknisten,

toiminnallisten ja strategisten yhteyksien lisäksi myös välittömän maantieteellisen läheisyyden.

- (30) Jos ilmoitettu hanke muodostaa yhdessä Etelä-Freibergissä toteutettavan P3-hankkeen kanssa yhden ainoan investointihankkeen, on molempien hankkeiden tukikelpoisiin kokonaiskustannuksiin sovellettava aluetukisuuntaviivojen 67 kohdassa vahvistettua alentamismenetelmää. Ilmoitetun tuen ja P3-hankkeeseen myönnetyn tuen kokonaismäärä ylittäisi tässä tapauksessa tuen sallitun enimmäismäärän eikä yli menevä osa olisi yhdenmukaista SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan kanssa.
- (31) Päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta komissio totesi, että ilmoitetun hankkeen (Itä-Freiberg) ja aikaisemman P3-hankkeen (Etelä-Freiberg) sijaintipaikkojen etäisyys oli vain 5 kilometriä, mikä voitaisiin katsoa välittömäksi maantieteelliseksi läheisyydeksi. Komissio totesi myös, että investointien välillä on tiettyjä toiminnallisia ja teknisiä yhteyksiä sekä voimakkaita strategisia yhteyksiä. Tästä syystä komissio epäili Saksan kantaa, jonka mukaan ilmoitettu hanke ei (aluetukisuuntaviivojen 60 kohdan ja alaviitteen 55 mukaisessa merkityksessä) muodosta yhtä ainoaa investointihanketta Etelä-Freibergin P3-hankkeen kanssa. Komissio kehotti kolmansia esittämään huomautuksensa siitä, onko DS:n Freibergissä toteuttamien hankkeiden jakaminen osiin mahdotonta.
- (32) Päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta komissio tarkasteli myös aluetukisuuntaviivojen yleisten määräysten ja suuriin investointihankkeisiin sovellettavien 68 kohdan a ja b alakohdan määräysten noudattamista ja päätteli, että ilmoitettu toimenpide on niiden mukainen.

4. KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET

- (33) Komissio ei ole saanut huomautuksia kolmansilta.

5. SAKSAN HUOMAUTUKSET

5.1 Saksan alkuperäiset huomautukset

- (34) Komissiolle alun perin (31 päivänä lokakuuta 2008 ja 2 päivänä joulukuuta 2008) toimittamissaan huomautuksissa Saksa katsoi, että aluetukisuuntaviivojen 60 kohdassa ja alaviitteessä 55 mainittujen arviointiperusteiden (maantieteellinen läheisyys sekä tekniset, toiminnalliset ja strategiset yhteydet) perusteella ei voida määrittää, onko kahden investointihankkeen jakaminen osiin taloudellisesti kannattamatonta, sillä näiden tekijöiden perusteella ei voida selvittää olosuhteita, joiden perusteella hankkeen voidaan katsoa olevan kannattava ilman toista hanketta. Lisäksi Saksa totesi, että määritettäessä sitä, onko hanke taloudellisesti toteuttamiskelpoinen ilman toista hanketta, ratkaiseva tekijä on käsitteen "taloudellinen jakamattomuus" tulkintatapa.

⁽¹¹⁾ Diskontattuna siihen vuoteen, jolloin P2-hankkeelle myönnettiin ensimmäinen tuki (12.9.2006), käyttämällä kyseisenä päivänä sovellettua diskonttokorkoa (4,36 %).

- (35) Saksa katsoi myös, että komission perustelu, jonka mukaan Itä- ja Etelä-Freibergin hankkeiden välillä on toiminnallisia ja teknisiä yhteyksiä, ei riitä osoittamaan, että hanketta ei voida jakaa taloudellisesti osiin. Saksa päätteli, että komission syyt muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen perustuvat sen vuoksi komissiolla SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan perusteella olevan harkintavallan väärinkäyttöön, mikä on johtanut tuensaajan kannalta suhteettomaan päätökseen.
- (36) Lisäksi Saksa huomautti, että "maantieteellisen läheisyyden" arviointiperusteen käyttäminen ei ole asianmukainen tapa estää tukimäärien nousemista, sillä aluetukisuuntaviivojen kaikissa kieliversioissa alaviite 55 ei sisällä vaatimusta, jonka mukaan tuotantolaitosten on sijaittava "välittömässä" maantieteellisessä läheisyydessä (esimerkiksi ranskankielisessä versiossa puhutaan pelkästään maantieteellisestä läheisyydestä eikä "välittömästä" maantieteellisestä läheisyydestä). Saksa väitti, että alaviitteen 55 arviointiperusteet eivät sen vuoksi muodosta yhtenäistä perustaa tukikierteiden sääntelylle.
- (37) Näiden seikkojen perusteella Saksa päätteli, että DS:n Etelä- ja Itä-Freibergissä toteuttamat hankkeet oli mahdollista jakaa taloudellisesti ja sen vuoksi niitä ei voida pitää aluetukisuuntaviivojen 60 kohdassa ja alaviitteessä 55 tarkoitettuna yhtenä ainoana investointihankkeena. Saksan mukaan ilmoitettua tukea Itä-Freibergin hankkeelle ei sen vuoksi tarvitse pienentää soveltamalla DS:n Etelä- ja Itä-Freibergissä toteuttamien hankkeiden tukikelpoisiin kokonaiskustannuksiin alentamismenettelyä.
- (38) Yhdessä alkuperäisten huomautusten kanssa Saksa toimitti myös ajantasaisia tietoja DS:n ilmoitetun hankkeen aloittamisen jälkeen Etelä- ja Itä-Freibergissä toteuttamista investointihankkeista. Ennen P3-hanketta (aurinkokiekkojen tuotantokapasiteetin laajentaminen 350 MWp:stä 500 MWp:hen) Etelä-Freibergissä samassa tuotantolaitoksessa toteutettiin toinen hanke (P2 – aurinkokiekkojen tuotantokapasiteetin laajentaminen 270 MWp:stä 350 MWp:hen). Myös tähän P2-hankkeeseen myönnettiin tukea (voimassa olleiden tukiohjelmien nojalla). Lisäksi Saksa ilmoitti, että suunniteltu tuki P3-hankkeelle myönnettäisiin ainoastaan investointituen muodossa (investointitukilain perusteella).

5.2 Muut komissiolle toimitetut päivitettyt tiedot – alkuperäisen ilmoituksen muuttaminen

- (39) Alkuperäisten huomautustensa jälkeen Saksa toimitti useaan otteeseen päivitettyjä tietoja investointihankkeista, jotka tukea saanut yritysryhmä on toteuttanut tai aikoo toteuttaa Etelä-Freibergin alueella kolmen vuoden sisällä ilmoitetusta investointihankkeesta.
- (40) Lopullinen tilanne esitetään seuraavassa taulukossa.

	Etelä-Freiberg (P2–P3)	Itä-Freiberg	Freiberg-Saxonia
Tila	Aikaisemmat hankkeet P2 ja P3, vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta	Ilmoitettu hanke	Tulevat hankkeet
Tuote	Aurinkokiekot	Aurinkokiekot	Aurinkomoduulit
Tuotantokapasiteetti (MWp)	270–350 (P2) 350–500 (P3)	500	300
Hankkeen aloitus	1.6.2006 (P2) 1.9.2007 (P3)	18.12.2007	Kesä/syysy 2010
Tukikelpoiset kustannukset (nimellisarvo euroissa)	49 995 991 (P2) 49 000 000 (P3)	350 000 000	72 500 000
Tuen määrä (nimellisarvo euroissa)	16 905 000 (P2) 0 (*) (P3)	45 395 000 (**)	?

(*) Saksa on peruuttanut alun perin suunnitellun 14 miljoonan euron tuen P3-hankkeelle.

(**) Saksa on pienentänyt ilmoitetulle Itä-Freibergin hankkeelle myönnettävää tukea.

(41) Tärkeimmät alkuperäiseen ilmoitukseen tehdyistä muutoksista koskevat Etelä-Freibergin hankkeelle myönnettävän koko tuen peruuttamista ja ilmoitetulle Itä-Freibergin hankkeelle myönnettävän tuen pienentämistä. Lisäksi Saksa on vakuuttanut, että P3-hankkeelle ei ole maksettu eikä makseta tukia.

(42) Saksa ilmoitti komissiolle muodollisen tutkintamenettelyn aikana, että huolimatta siitä, ettei se ole nimenomaisesti myöntänyt ilmoitetun Itä-Freibergin hankkeen muodostavan yhdessä Etelä-Freibergin hankkeen kanssa aluetukisuuntaviivojen 60 kohdassa ja alaviitteessä 55 tarkoitettua yhtä ainoaa investointihanketta, se laski näiden kolmen hankkeen (P2, P3 ja ilmoitettu hanke) tukikelpoisiin kokonaiskustannuksiin myönnettävän kokonaistuen yhden ainoan investointihankkeen tapauksessa sallittuun tuen enimmäisintensiiteettiin (nykyarvo 55 749 652 euroa – bruttoavustusekvivalentti 14,06 %).

(43) Lisäksi Saksa antoi tietoja SW-konsernin tulevasta suuressa investointihankkeesta Freiberg-Saxoniassa (aurinkomodulien uuden tuotantolaitoksen rakentaminen), joka on tarkoitus käynnistää kolmen vuoden sisällä ilmoitetun hankkeen aloittamisesta. Se totesi suunnittelewansa tuen myöntämistä tälle hankkeelle. Saksa lupasi ilmoittaa SF III -hankkeen tuesta erikseen ja asettaa komission hyväksynnän sen ehdoksi.

6. ARVIOINTI

6.1 Onko kyseessä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuki?

(44) Komissio päätteli muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tekemässään päätöksessä, että taloudellinen tuki, jonka Saksa aikoo myöntää DS:lle olemassa olevien tukiohjelmien eli puitesuunnitelman ja investointitukilain perusteella, on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Saksa ei ole kiistänyt tätä päätelmää.

6.2 Ilmoitusvelvollisuus, tuen laillisuus ja sovellettava lainsäädäntö

(45) Saksa ilmoitti suunnittelusta tukitoimenpiteistä 28 päivänä maaliskuuta 2008 ennen sen toteuttamista ja noudatti siten SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan ja perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta kansalliseen alueelliseen investointitukeen 24 päivänä lokakuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1628/2006 (aluetukia koskeva ryhmäpoikkeusasetus) 7 artiklan e alakohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta.

(46) Sen jälkeen kun oli todettu, että ilmoitetussa toimenpiteessä on kyse SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuesta, oli arvioitava, voidaanko toimenpiteen katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille. Koska

toimenpiteessä on kyse alueellisesta investointituesta, komissio arvioi sitä aluetukisuuntaviivojen (erityisesti suuria investointihankkeita koskevan 4.3 jakson) perusteella.

6.3 Tuen yhdenmukaisuus aluetukisuuntaviivojen määräysten kanssa

(47) Komissio totesi muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tekemässään päätöksessä, että ilmoitettu tuki on periaatteessa tarkoitus myöntää ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan kuuluvien tukiohjelmien perusteella ja mukaisesti. Kyseiset tukiohjelmat noudattavat aluetukisuuntaviivojen yleisiä määräyksiä.

(48) Lisäksi hanke koskee aluetukisuuntaviivoissa tarkoitettua alkuinvestointia, koska siinä on kyse uuden tuotantolaitoksen rakentamisesta. Tukikelpoiset investointikustannukset määritettiin aluetukisuuntaviivojen mukaisesti ja tuen kasautumista koskevia sääntöjä noudatettiin.

(49) Tuensaaja myös haki tukea, ja Saksa vahvisti kirjallisesti – ennen kuin DS aloitti työt – että hanke on tukikelpoinen ja totesi, että tuen myöntäminen edellyttää komission hyväksyntää.

(50) Yrityksen on pidettävä investointi hankkeen loppuun saattamisen jälkeen alueella vähintään viisi vuotta.

(51) DS:n tuesta vapaa oma rahoitusosuus on vähintään 25 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

6.4 Yhdenmukaisuus suurille investointihankkeille myönnettäviä tukia koskevien määräysten kanssa

6.4.1 Yksi ainoa investointihanke ja tuen enimmäisintensiiteetti

(52) Jotta estettäisiin suuren investointihankkeen keinotekoinen jakaminen osahankkeisiin aluetukisuuntaviivojen määräysten soveltamisen välttämiseksi, investointihanke katsotaan aluetukisuuntaviivojen 60 kohdan mukaan ”yhdeksi ainoaksi investointihankkeeksi”, kun alkuinvestointin toteuttaa yksi tai useampi yritys kolmen vuoden ajanjakson aikana ja kun se muodostuu käyttöomaisuudesta, jota ei voida jakaa osiin taloudellisesti kannattavasti.

(53) Jäsenvaltiot voivat olla halukkaita ilmoittamaan yhden ainoan yhtenäisen investointihankkeen sijasta useita yksittäisiä hankkeita voidakseen soveltaa suurempaa tuen enimmäisintensiiteettiä (aluetukisuuntaviivojen 67 kohta) ⁽¹²⁾.

⁽¹²⁾ Jos yli 100 miljoonan euron hanke jaetaan kahteen hankkeeseen, jäsenvaltio voisi soveltaa hankekustannusten ensimmäiseen 50 miljoonaan euroon (siis yhteensä kahdesti) alueellista enimmäismäärää (ei tarvetta laskea sovellettavaa alueellista enimmäismäärää) ja puolta tästä enimmäismäärästä (myös kahdesti) seuraavaan 50 miljoonaan euroon. Niiden tukikelpoisten kustannusten osalta, jotka ylittävät 100 miljoonan euron enimmäismäärän, alueellinen enimmäismäärä laskee kolmannekseen (34 %).

- (54) Tarkasteltavana olevassa asiassa komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn, koska se epäili, että ilmoitettu tuki voisi ylittää sallitun enimmäisintensiteetin, jos hanke muodostaisi yhden ainoan investointihankkeen aikaisemmin Etelä-Freibergissä tukea saaneen hankkeen (P3) kanssa. P3-hanke on P2-hankkeen seuraajahanke (molempien hankkeiden tavoitteena oli olemassa olevan aurinkokiekkojen tuotantolaitoksen tuotantokapasiteetin asteittainen nostaminen ensin 270 MW:stä 350 MW:hen ja sitten 350 MW:stä 500 MW:hen). Tämä on klassinen esimerkki ”yhdestä ainoasta investointihankkeesta”. Investoinnit toteutetaan kolmen vuoden sisällä välittömässä maantieteellisessä läheisyydessä (SW-konsernin samassa integroidussa tuotantolaitoksessa Etelä-Freibergissä), ja niihin liittyy selviä teknisiä (samat tuotteet ja tuotantoteknologiat), toiminnallisia (samat raaka-aineet, yhteiset toimittajat/asiakkaat, yhteiset palvelut) ja strategisia (integroitu kapasiteetinlisäysstrategia, joka on suunnattu samoille markkinoille) yhteyksiä.
- (55) Saksa perui koko tuen P3-hankkeelle ja muutti ilmoitustaan alentamalla ilmoitetun hankkeen tuki-intensiteettiä. Näin se rajoitti ilmoitetun Itä-Freibergin hankkeen ja kahden Etelä-Freibergissä aikaisemmin toteutetun hankkeen (P2 ja P3) tukikelpoisuuden kokonaiskustannuksiin myönnetyn kokonaistuen yhden ainoan investointihankkeen tapauksessa sallittuun enimmäismäärään (näin katettiin kaikki kolmen vuoden sisällä toteutetut hankkeet). Sen vuoksi komission ei tarvitse tutkia asiaa tarkemmin eikä tehdä päätöstä siitä, muodostaako ilmoitettu hanke yhden ainoan investointihankkeen näiden aikaisempien hankkeiden kanssa.
- (56) Saksa ilmoitti ottavansa huomioon hankkeet P3 ja P2 tuen enimmäisintensiteetin laskennassa, joten enimmäisintensiteetti lasketaan kuten yhdessä ainoassa investointihankkeessa, joka muodostuu ilmoitetusta hankkeesta ja kahdesta aikaisemmasta hankkeesta.
- (57) Tukikelpoiset kustannukset diskontattiin aluetukisuuntaviivojen 41 kohdan mukaisesti ajankohtaan, jolloin ensimmäinen tuki myönnettiin P2-hankkeelle (12 päivänä syyskuuta 2006), käyttämällä kyseisenä päivänä voimassa ollutta diskonttokorkoa (4,36 %). Kokonaiskustannukset ovat 402 865 942 euroa (nykyarvo). Tuen sallittu enimmäismäärä (nykyarvo) olisi tässä tapauksessa 55 749 652 euroa ⁽¹³⁾, mikä vastaa 14,06 prosentin bruttoavustusek-
- vivalenttia yhden ainoan investointihankkeen tapauksessa.
- (58) Koska 15 384 891 euroa (nykyarvo) on jo myönnetty (P2-hankkeeseen), ilmoitetulle hankkeelle sallittu tuen enimmäismäärä olisi 40 364 760 euroa (nykyarvo), mikä vastaa 12,97 prosentin tuki-intensiteettiä (bruttoavustusekvivalentti). Koska Saksa on luvannut pitää kiinni tästä enimmäismäärästä, voidaan päätellä, että aluetukisuuntaviivojen 67 kohdan mukaisia alentamismääräyksiä noudatetaan siinäkin tapauksessa, että ilmoitettu hanke muodostaa yhden ainoan investointihankkeen kolmen vuoden sisällä tuettujen aikaisempien hankkeiden kanssa.
- (59) Koska Saksa on luvannut ilmoittaa erikseen edellä mainitulle tulevalle SF III -hankkeelle myönnettävästä tuesta ja asettaa sen edellytykseksi komission hyväksynnän, komission ei tässä päätöksessä tarvitse todeta, muodostaako ilmoitettu hanke tulevan SF III -hankkeen kanssa yhden ainoan investointihankkeen.
- 6.4.2 Yhdenmukaisuus aluetukisuuntaviivojen 68 kohdan kanssa**
- (60) Se, hyväksyykö komissio aluetuet suurille investointihankkeille aluetukisuuntaviivojen 68 kohdan mukaisesti, riippuu tuensaajan markkinaosuudesta ennen investointia ja sen jälkeen sekä investoinnilla luodusta kapasiteetista. Voidakseen suorittaa aluetukisuuntaviivojen 68 kohdan a ja b alakohdan mukaiset arvioinnit komission on määriteltävä merkitykselliset tuote- ja maantieteelliset markkinat.
- (61) Päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta komissio totesi, että ilmoitettu investointihanke koskee monikiteisiä aurinkopiekkiekoja.
- (62) Koska komissio ei voinut sulkea pois mahdollisuutta, että Itä-Freibergissä valmistettuja aurinkokiekkiekoja käytetään ainakin osittain tukea saaneen yritysryhmän sisällä jalostamalla ne aurinkokennoiksi tai aurinkomoduleiksi, komissio katsoi päätöksessään aluetukisuuntaviivojen 69 kohdan mukaisesti (jonka mukaan silloin, kun hanke koskee välituotetta, jota ei juurikaan myydä markkinoilla, kyseinen tuote voi olla myös tuotantoketjun jälkipään tuote), että ilmoitetun investointihankkeen kohteena eivät ole pelkästään aurinkokiekkiekot vaan myös aurinkokennot ja -moduulit. Aluetukisuuntaviivojen 68 artiklan a ja b alakohdan mukaista arviointia varten komissio määritteli merkityksellisiksi tuotemarkkinoiksi aurinkokiekkojen, aurinkokennojen ja aurinkomodulien markkinat ja merkityksellisiksi maantieteellisiksi markkinoiksi maailmanlaajuiset markkinat.

⁽¹³⁾ Tähän lukuun päästään soveltamalla P2-hankkeen tukikelpoisuuden kustannuksiin 35 prosentin (bruttoavustusekvivalentti) suuruista alueellisen tuen enimmäismäärää (sinä päivänä, jolloin tuki tälle hankkeelle myönnettiin, voimassa olleen Saksan aluetukikartan perusteella – 2 päivänä huhtikuuta 2003 asiassa N 641/02 – Saksan aluetukikartta vuosille 2004–2006 – tehty komission päätös (EUVL C 186, 6.8.2003, s. 18) ja 30 prosentin (bruttoavustusekvivalentti) enimmäismäärää P3-hankkeeseen ja ilmoitettuun hankkeeseen, koska vakioenimmäismäärää alennettiin Saksan uudessa aluetukikartassa, joka on ollut voimassa vuodesta 2007.

(63) Päätöksessään tutkintamenettelyn aloittamisesta komissio laski tukea saaneen yritysryhmän markkinaosuudet kaikilla merkityksellisillä markkinoilla ennen investointia ja sen jälkeen (vuosina 2006–2011). Tämä laskelma perustui huonoimpaan skenaarioon, jonka mukaan markkinat eivät voisi kasvaa vuoden 2010 jälkeen (koska käytettävissä olevassa riippumattomassa tutkimuksessa ei ole ennusteita vuoden 2010 jälkeiselle ajalle). Koska kaikki markkinaosuudet ovat näiden laskelmien mukaan ennen investointia alle 20 prosenttia ja investoinnin jälkeen alle 15 prosenttia, komissio totesi, ettei 25 prosentin markkinaosuus ylity, ja päätteli, että ilmoitettu tuki on yhdenmukaista aluetukisuuntaviivojen 68 kohdan a alakohdan kanssa.

(64) Aurinkosähkötuotteiden todettavissa olevan kulutuksen keskimääräinen vuotuinen kasvu vuosina 2001–2006 oli ETA-alueella 35 prosenttia eli selvästi nopeampaa kuin bruttokansantuotteen keskimääräinen vuotuinen kasvu, joka oli samoina vuosina 1,97 prosenttia. Tämän perusteella komissio päätteli päätöksessään muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta, että oli selvää, että todettavissa olevan kulutuksen keskimääräinen vuotuinen kasvu olisi selvästi yli 1,97 prosenttia myös, jos näistä välituotteista ei olisi ETA-alueen tietoja. Sen vuoksi komissio päätteli, että ilmoitettu tuki on yhdenmukaista aluetukisuuntaviivojen 68 kohdan b alakohdan kanssa.

(65) Muodollisen tutkintamenettelyn aikana ei ilmennyt todisteita, jotka olisivat asettaneet kyseenalaisiksi johdanto-osan 60–64 kohdassa esitetyt päätelmät tuen yhdenmukaisuudesta aluetukisuuntaviivojen 68 kohdan kanssa. Lisäksi tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä tehdyn analyysin mukaan SW-konsernin odotettavissa olevat markkinaosuudet vuonna 2011 olisivat kaikilla merkityksellisillä markkinoilla alle 15 prosenttia eikä sen vuoksi ole riskiä, että laskettaessa markkinaosuudet uudelleen uudempien tutkimusten perusteella saataisiin tulokseksi 25 prosenttia ylittävät markkinaosuudet.

(66) Sen vuoksi komissio vahvistaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tekemässään päätöksessä esittämänsä päätelmät, joiden mukaan ilmoitettu tuki on yhdenmukaista aluetukisuuntaviivojen 68 kohdan kanssa.

6.5 Päätelmät

(67) Komissio päättää arviointinsa perusteella, että ilmoitettu tukitoimenpide noudattaa aluetukisuuntaviivoja ja ilmoitusajankohtana voimassa ollutta Saksan aluetukikarttaa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Saksan liittotasavallan Deutsche Solar AG:lle suunnittelema nykyarvoltaan 40 364 760 euron suuruinen tuki, jonka intensiteetti bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna on 12,97 prosenttia, soveltuu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla.

2. Nykyarvoltaan 40 364 760 euron suuruinen tukitoimenpide, jonka intensiteetti bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna on 12,97 prosenttia, voidaan toteuttaa.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 6 päivänä heinäkuuta 2010.

Komission puolesta
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja